

Kommunal planstrategi for Hadsel kommune 2020 - 2023

Etter Plan- og bygningsloven (Pbl) § 10-1

*Vedtatt av kommunestyret den 19/6-2020
Revidert av kommunestyret den 28/3-2022*

Innhold

1	Hvorfor lage en planstrategi?	4
2	Planstrategien i det kommunale plansystemet	4
2.1	Planhierarkiet	4
2.2	Evaluering av kommunens planstrategi 2016-2019	5
3	Hvorfor og hvordan planlegge i Hadsel kommune?	5
3.1	Overordnede føringer	5
3.1.1	FNs bærekraftsmål	5
3.1.2	Nasjonale forventninger:	6
3.1.3	Regionale forventninger/mål:	6
3.2	Hvorfor skal vi planlegge?	7
3.3	Hvordan skal vi planlegge?	7
3.3.1	Strategier for planleggingen i Hadsel kommune	7
4	Utviklingstrekk	8
4.1	Befolkningsutvikling og sammensetning	8
4.2	Folkehelse og bolyst	8
4.2.1	Folkehelse	8
4.2.2	Bolyst	10
4.3	Sysselsetting og næringsliv	10
4.3.1	Sysselsetting	10
4.3.2	Arbeidsledighet	10
4.3.3	Næringsliv	11
4.4	Boligutvikling tomtereserver og fremtidige behov	11
4.4.1	Boligutviklingen	11
4.4.2	Tomtereserver og fremtidig behov	12
4.5	Miljø og klima	12
4.5.1	Klima og energiplanlegging i Hadsel	12
4.6	Transport og infrastrukturbygging	12
4.7	Langsiktig arealbruk	12
4.8	Kommunal tjenesteyting og forvaltning og utfordringene framover innenfor kommunens tjenesteområder	13
5	Planbehov	13
5.1	Endring av kommunens plansystem	13
5.2	Planprosesser på gang	13
5.2.1	Nye momenter som må inn i eksisterende planprosesser	14
5.3	Nye planer	14

5.3.1	Kommunedelplan, oppvekstplan for Hadsel kommune	14
5.3.2	Endring, handlingsplan mot marin forurensning	15
5.3.3	Handlingsplan, interkommunal plan mot vold i nære relasjoner 2020-2030	15
5.3.4	Alkoholpolitisk plan for Hadsel kommune	15
5.3.5	Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2020-2023, nærings - og miljøvirkemidlene i landbruket	15
5.3.6	Regional landbruksstrategi for Vesterålen	15
5.4	Andre planer som er laget og som må med i planstrategien.....	16
5.5	Planer som utgår eller tas inn i andre planer	16
5.6	Planbehov som har vært vurdert, men som det ikke er funnet rom til å ta med i planstrategien.....	16
6	Planoversikt.....	17
6.1	Oversikt pr. november 2019	17
6.2	Rullering og revidering av planer	18
7	Politisk behandling av planstrategien.....	19
8	Mottakerliste	20

Navn på dokument:	<i>Kommunal planstrategi for Hadsel kommune 2020-2023</i>
Tiltakshaver:	<i>Hadsel kommune</i>
Lovpålagt:	<i>Ja, jf. plan- og bygningsloven § 10-1</i>
Ettersynsvedtak:	<i>Kommunestyrets vedtak 2/4-2020 jf. sak 2/20</i>
Endelig vedtak i kommunestyret:	<i>19/6-2020 i sak 45/20</i>
Revidert av kommunestyret:	<i>28/3-2022 i sak 36/22</i>
Start kommunal saksbehandling:	<i>22/10-2019</i>
Styringsgruppe:	<i>Formannskapet</i>
Arbeidsgruppe:	<i>Tommy Løveng Hansen, konstituert kommunedirektør Marion Celius, helse og omsorgssjef Line Pedersen, oppvekstsjef Robin Stokkan Tømmerås, konstituert teknisk sjef Hans Christian Haakonsen - spesialrådgiver</i>
Saksbehandler:	<i>Spesialrådgiver Hans Christian Haakonsen</i>
Saksnummer:	<i>19/04061 og 22/00135</i>
Adresseinformasjon:	<i>Hadsel kommune, Rådhusgata 5, 8450 Stokmarknes e-post: postmottak@hadsel.kommune.no Tlf.: 76 16 40 00</i>
Forside-foto:	<i>Hadsel kommune</i>

1 Hvorfor lage en planstrategi?

En *planstrategi* er lobestemt etter plan og bygningsloven (pbl) § 10-1¹. Loven sier at:

”Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden”.

Planstrategien skal, jf. regjeringens veileder² være *behovsstyrt* og *ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig*. Den skal først og fremst være et *verktøy for politisk prioritering av planoppgaver*. Planstrategien skal være tydelig på utfordringene, men kritisk til planbehovet. Den skal ikke inneha nye mål og tiltak for kommunen, men peke ut hvilken retning utviklingen av kommunen skal gå i.

2 Planstrategien i det kommunale plansystemet

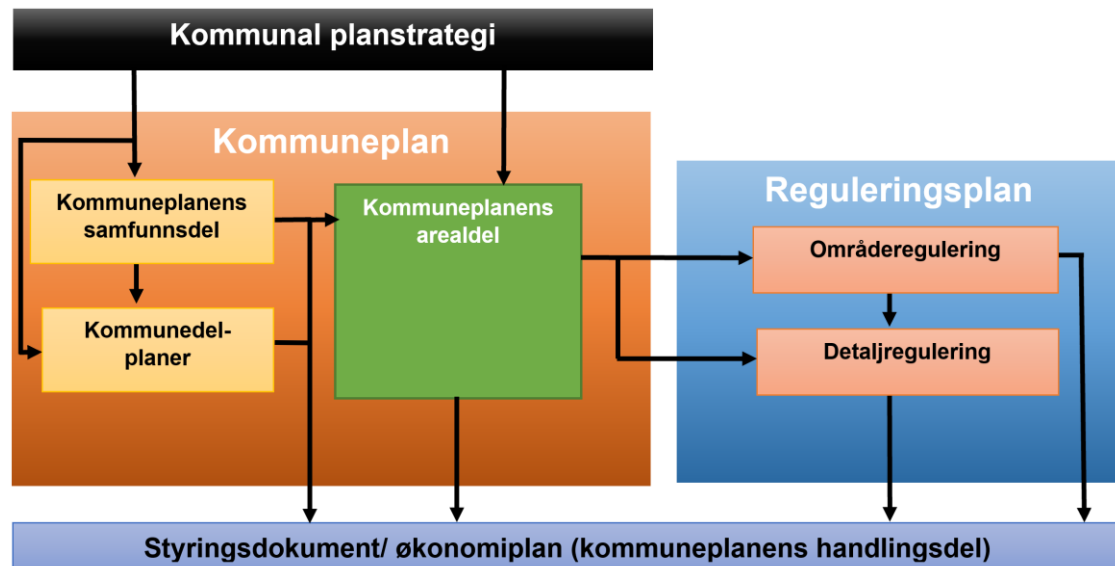
Det er viktig å være klar over at planstrategien er en *strategi*, ikke en plan. Planstrategien gir kommunestyret tre viktige muligheter:

- Kommunestyret får styrket den politiske styringen i kommunen
- Kommunestyret får selv gjøre ønskede strategiske veivalg og prioritere planoppgavene i valgperioden
- Kommunestyret får en bedre mulighet til å sette kommunen i stand til å møte fremtidens utfordringer

Planstrategien er ikke formelt bindende og kan endres eller fravikes hvis det er gode grunner for det. Større planoppgaver som avlyses bør imidlertid skje ved endring av planstrategien.

2.1 Planhierarkiet

- **Kommuneplan:** Kommunestyrets overordnede plandokument som gir rammer for utviklingen av kommunesamfunnet og forvaltning av arealressursene. Den har en langsiktig del som består av en *samfunnsdel* og en *arealdel*, og en kortsiktig del som er *handlingsdel* som tilsvarer *økonomiplanen/styringsdokumentet*.
- **Kommunedelplaner:** Kommunedelplaner er underordnet kommuneplanen, og utdyper enkeltområder i denne. Eksempler: kommunedelplan for trafikksikkerhet, skolebruksplanen og plan for omsorgstjenesten.
- **Reguleringsplaner:** Har sitt utspring fra kommuneplanens arealdel og gir en langt mer detaljert og teknisk beskrivelse av hvorledes et bestemt område skal utnyttes. Inneholder planbeskrivelse, planbestemmelser og plankart.
- **Andre planer:** Planer på et lavere forvaltningsnivå som f.eks. virksomhetsplan for en enkelt barnehage. Denne type planer trenger som regel ikke politisk behandling.

Oversikt over eksisterende planer finnes på kommunens hjemmeside www.hadsel.kommune.no. Søk på «Vedtatte planer».

¹ Se Lovdata: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/KAPITTEL_2-4-1#KAPITTEL_2-4-1

² Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommunal-planstrategi/id652436/>

2.2 Evaluering av kommunens planstrategi 2016-2019

Dette er den tredje planstrategien kommunestyret har vedtatt. Forrige planstrategi gjaldt for perioden 2016-2019. Her følger en status pr. november 2019:

Planens navn	2016	2017	2018	2019	Status:
Kommunal planstrategi (ingen plan, men en strategi)	Revisjon			Revisjon	Følger tidsskjema
Kommuneplanens samfunnsdel	Revisjon				Ikke gjennomført. Under arbeid
Kommuneplanens arealdel	Revisjon				Ikke gjennomført. Under arbeid
Økonomiplan og styringsdokument	Rullering	Rullering	Rullering	Rullering	Følger tidsskjema
Overordnet beredskapsplan for Hadsel	Vedtatt			Rullering	Rulleres etter behov
Strategisk IKT-plan 2011-2015	Revisjon			Revisjon	Ikke revidert
Overordnet plan for HMS		Revisjon			Rulleres etter behov
Kommunedelplan, strategisk næringsplan	Ny			Revisjon	Ikke gjennomført. Under arbeid
Kommunedelplan for folkehelse	Ny			Revisjon	Ikke gjennomført. Under arbeid
Kommunedelplan, skolebruksplan for Hadsel	Ny			Revisjon	Rulleres etter behov
Kommunedelplan, strategisk boligplan.	Revisjon			Revisjon	Ikke gjennomført. Under arbeid
Kommunedelplan, klima- og energiplan		Revisjon			Ikke gjennomført. Under arbeid
Kommunedelplan, plan for den kulturelle skolesekken 2012-2016	Rullering			Rullering	Ikke rullert
Kommunedelplan, plan for omsorgstjenesten i Hadsel	Ny			Rullering	Rulleres hvert år
Kommunedelplan, landbruksplan		Revisjon			Skal inn i næringsplanen
Kommunedelplan for trafikksikkerhet 2011-2014	Revisjon			Revisjon	Ikke gjennomført. Under arbeid
Kommunedelplan for vann (ny kommunedelplan)	Ny			Revisjon	Ikke gjennomført. Under arbeid
Kommunedelplan for avløp (ny kommunedelplan)	Ny			Revisjon	Ikke gjennomført. Under arbeid
Kommunedelplan for vei (ny kommunedelplan)	Ny			Revisjon	Ikke gjennomført. Under arbeid

- 5 planer følger tidsskjema, eller rulleres ved behov
- 10 planer er ikke revidert/utarbeidet som forutsatt, men er fortsatt under arbeid
- 2 planer står stille
- 1 plan skal inn i en annen når denne er ferdig.

Over halvparten av planbestillingene fra kommunestyret er ikke gjennomført innenfor tidsrammene. Årsaken til dette er manglende kapasitet til å utrede disse planene fordi det meste av tiden har gått med på arbeid med ulike reguleringsplaner som skal iverksettes/ er iverksatt.

Planarbeid er komplekst og tar tid: Det stilles krav til et realistisk kunnskapsgrunnlag, medvirkning skal ivaretas, så også hensyn til nasjonale og regionale føringer. Politikk skal iverksettes og sist, men ikke minst skal planene være konstruert slik at de gir resultater.

3 Hvorfor og hvordan planlegge i Hadsel kommune?

3.1 Overordnede føringer

Kommunal planlegging skal etter pbl § 3-1 fremme helhetlige løsninger i samfunnet og påse at oppgaver og interesser sees i sammenheng. For at det skal være mulig må kommunal planlegging ta hensyn til og ivareta nasjonale og regionale føringer.

3.1.1 FN's bærekraftsmål

I regjeringens Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019³ fremgår følgende om FN's bærekraftsmål (sitat): «I 2015 vedtok FN's generalforsamling 2030-agendaen for bærekraftig utvikling. Agendaen har 17 utviklingsmål for å fremme sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft. FN's bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan, blant annet for å sikre sosial rettferdighet og god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Målene skal vise veg mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt». Videre fremgår at regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger FN's bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. Målene må derfor implementeres på aktuell måte i alle kommunale planer.

³ Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20192023/id2645090/>

Hva er bærekraftig utvikling?

Bærekraftig utvikling er utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. I denne definisjonen er det lagt særlig vekt på de fattiges behov for å få oppfylt sine grunnleggende rettigheter og skape mulighet for et bedre liv. Samtidig legger den vekt på at det finnes grenser for hva naturen kan levere i dag uten at det går utover hva den kan levere i framtiden. Kilde: FNs verdenskomisjon for miljø og utviklings rapport **Vår felles framtid** (1987).

3.1.2 Nasjonale forventninger:

I regjeringens nasjonale forventninger fremgår at Regjeringen legger vekt på at vi står ovenfor 4 store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen er opptatt av at utfordringer og muligheter varierer fra sted til sted. Regjeringen legger derfor stor vekt på lokaldemokratiet i plan- og byggesaker, samtidig som nasjonale hensyn skal ivaretas. Nasjonale forventninger må derfor forstås i den lokale sammenhengen når planer utarbeides og gjennomføres.

Andre viktige føringer er bl.a.:

- *Meld. St. 18 (2016-2017): Bærekraftige byar og sterke distrikt*
- *Meld. St. 41 (2016-2017): Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i EU-samarbeid*
- *Meld. St. 21 (2011-2012): Norsk klimapolitikk, og Klimaforliket 2012*
- *Meld. St. 33 (2016-2017): Nasjonal transportplan 2018-2029*
- *Meld. St. 15 (2017-2018): «Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre»*
- *Meld. St. 8 (2018–2019) «Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida»*
- *Meld. St. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO*
- *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)*
- *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene (2018)*
- *Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2011)*
- *Statlige planretningslinjer for fjellområdene*
- *Statlige planretningslinjer for planlegging i sjøområdene*
- *Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995)*
- *Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994)*
- *«Én digital offentlig sektor» - digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025*
- *Fagfornyelsen i skolen. Nye læreplaner fra 2020*
- *Den nye barne- og ungdomskulturmeldingen som kommer høsten 2020*

3.1.3 Regionale forventninger/mål:

I Nordland fylkeskommunes fylkesplan 2013-2025⁴ fremgår i visjonene at fylket skal arbeide for:

- Et aktivt liv og et inkluderende samfunn
- Et attraktivt Nordland
- Et nyskapende Nordland

Målområdene er: Livskvalitet, livskraftige lokalsamfunn og regioner, og verdiskaping og kompetanse. Videre er her fastsatt en arealpolitikk for fylke og regional bestemmelse for kjøpesentre.

⁴ Se Nordland fylkeskommune: <https://www.nfk.no/tjenester/planlegging/>

3.2 Hvorfor skal vi planlegge?

Kommunestyret har det overordnede ansvaret for all planlegging i Hadsel kommune. Kommunestyret ser det som nødvendig, viktig og fornuftig å drive god planlegging for fremtiden for å sikre en målrettet, forutsigbar og helhetlig forvaltning og utvikling av kommunen. Kommunestyret ønsker gjennom planleggingen å:

- *påvirke framtiden i ønsket retning gjennom langsiktig tenkning og handling*
- *samordne mål og ressursinnsats i kommunen*
- *skape legitimitet, felles virkelighetsforståelse og størst mulig enighet om ulike saker*
- *gi muligheter til å skape debatt, engasjere og motivere*
- *få frem ulike gruppers innsikt gjennom deltakelse og ulike former for medvirkning*
- *få forankret ulike tema i politisk og administrativ ledelse*
- *styrke samarbeidet mellom ulike faggrupper og etater*

3.3 Hvordan skal vi planlegge?

Kommunestyret vil at planleggingen i Hadsel kommune skal kjennetegnes gjennom høy kvalitet. Derfor har kommunestyret bestemt følgende strategier for utarbeidelse av planer. I tillegg kommer overordnede føringer og aktuelt regelverk:

3.3.1 Strategier for planleggingen i Hadsel kommune

1. ***FNs bærekraftsmål skal inngå som emne i all planlegging. Herunder skal det være særlig fokus på bærekraft innenfor emnene folkehelse, bolyst, klima & miljø, og næringsutvikling. I tillegg skal barn- og unges oppvekstsvilkår samt forholdet til universell utforming vurderes i alle plansaker.***
2. ***Planleggingen i Hadsel skal følge plan- og bygningslovens bestemmelser, samt nasjonale og regionale føringer. Den skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Det skal hele tiden vurderes om nye planbehov kan løses i eksisterende planstruktur***
3. ***Planleggingen skal være godt forankret gjennom klare og gode planprosesser der medvirkning og åpenhet står sentralt. Medvirkning er merdemokrati, og den skal dermed ikke erstatte de ordinære politiske beslutningsprosesser, men tjene som et supplement. Kommunestyret, evt. formannskap og/eller hovedutvalg skal inviteres til å delta i alle medvirkningstiltak der kommunen møter innbyggerne, organisasjoner eller bedrifter***
4. ***Planleggingen skal gi resultater som betyr at kommunen og evt. samarbeidsparter må ha evne til å gjennomføre planene. M.a.o. planer må ha gjennomføringsressurser på lik linje med at en bil må ha hjul. Økonomiplanen er handlingsprogrammet til kommuneplanens samfunnsdel- og arealdel. Dermed skal også alle delplaner være koblet opp mot økonomiplanen.***
5. ***Planer skal utformes med tydelig og kortfattet innhold. Språket skal være enkelt slik at planinnholdet blir lett tilgjengelig og forståelig***
6. ***Planleggingen skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til planens karakter og dens konsekvenser for mennesker, miljø, samfunn og natur.***
7. ***Kommunedelplaner skal evalueres og evt. revideres hver valgperiode, herunder må det vurderes om disse kan slås sammen med andre delplaner eller inngå som del av kommuneplanens samfunns- og arealdel. Handlingsprogrammet i kommunedel-planene skal imidlertid rulleres hvert år og samsvare med økonomiplanen og kommuneplan.***

4 Utviklingstrekk

Utfordringsbildet til Hadsel vil i tillegg til å følge nasjonale og regionale føringer følge globale trender. Over hele verden ser vi utfordringer knyttet til klimaendringer, demografiske endringer, økende globalisering og digital transformasjon. Kunnskapsgrunnlaget i kapittelet baserer seg på lokal kunnskap, folkehelseoversikt 2020 for Hadsel kommune, data fra offentlige registre, folkehelseprofil 2019 fra Folkehelseinstituttet m.m.

De etterfølgende kapitlene er oppført med overskrift omtrent lik anbefaling i Miljødirektoratets veileder for utarbeidelse av planstrategi⁵, jf. s. 17.

Det er viktig å få med seg at kommunen allerede er i gang med en god del planleggingsarbeid med bakgrunn i planstrategien fra 2016. Kunnskapsgrunnlaget for disse planarbeidene vil dog oppdateres i forhold til dagens situasjon. Kommunestyret mener det vil være unødvendig å måtte repetere i detalj disse oppdateringene i den nye planstrategien- de vil likevel bli fremsatt i den enkelte plan.

Hovedutfordringen for Hadsel er å «svelge unna» føringene fra 2016 før vi starter på noe nytt. Vi må få ferdig:

- **Kommuneplanens samfunnsdel**
- **Kommuneplanens arealdel**
- **Kommunedelplan for vei (ny kommunedelplan)**
- **Kommunedelplan for frivillighet**
- **Kommunedelplan for vann**
- **Kommunedelplan for avløp**
- **Revisjon av trafikksikkerhetsplanen**
- **Oppvekstplan inkl. skolebruksplan**

4.1 Befolkningsutvikling og sammensetning

I henhold til tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) vil Hadsel ha en svak økning av folketallet frem mot 2040. Ser man på detaljene for aldersgruppene fremkommer følgende hovedtrekk:

- Færre barnehagebarn
- Stabile tall for antall skolebarn i et tiårsperspektiv, men svak reduksjon på lang sikt
- Færre ungdommer
- Færre voksne i yrkesaktiv alder
- Betydelig flere eldre, spesielt på lang sikt
- Eldrebølgen slår inn for 80-89 åringene fram mot 2030 og for de aller eldste fra årene etter dette.

Demografien for Hadsel skiller seg ikke nevneverdig ut fra resten av landet. Det vi ser er at det blir utfordrende å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft for å møte pleiebehovet, hvor konkurransen blir hardere i fremtiden.

4.2 Folkehelse og bolyst

4.2.1 Folkehelse

Kommunen har en plikt å holde en løpende oversikt over helsetilstanden i befolkningen og hvordan helsen fordeler seg. Opplysningene er tatt i egen helseoversikt. Med bakgrunn i denne skal kommunen legge opp til et folkehelsearbeid som **fremmer befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.** I oversikten er pekt på følgende områder som bør prioriteres i kommende planstrategiperiode:

1) Sosial ulikhet i helse

Alle faktorer som påvirker helsa, og som er sosialt ulikt fordelt i befolkningen bidrar til å opprettholde sosiale ulikheter i helse. Sosiale ulikheter i helse beskrives som systematiske forskjeller i helse som følger sosiale og økonomiske kategorier, særlig yrke, utdanning og inntekt.

Figuren på neste side illustrerer eksempler på områder der man kan gjøre en innsats for å redusere sosiale helseforskjeller.

⁵ Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommunal-planstrategi/id652436/>

Kilde: Folkehelseinstituttet

Statistikk fra kommunehelsestatistikkbank for Hadsel viser bl.a. at:

- Frafall fra videregående skole for elever fra Hadsel kommune er høyere enn for landet som helhet, men lavest i Vesterålen. Statistikken viser også at andelen som dropper ut er størst blant ungdom som har foreldre med grunnskole som lengste fullførte utdanning.
- Utdanningsnivået er signifikant lavere enn i landet som helhet
- Sykefraværet er høyere enn i landet som helhet
- Andelen med uføretrygd er høyere enn i landet som helhet

Barn og unges oppvekstvilkår har sammenheng med foreldrenes økonomiske og sosiale status. Hadsel kommune bør særskilt sette fokus på barns oppvekstvilkår for å redusere fremtidige konsekvenser av uhelse. Tiltakene bør være universelle, men med ekstra fokus på å nå utsatte barn. Tiltak kan f.eks. være å sikre at alle barn får lik tilgang til aktiviteter uavhengig av foreldrenes inntekt, fortsatt fokus på helsefremmende barnehager og skoler og tiltak for å redusere frafall videregående skole.

2) Levevaner og livsstil

Levevaner og livsstil har stor betydning for den enkeltes helse, bl.a. kosthold, fysisk aktivitet, røyking og bruk av rusmidler.

Det kan se ut som at Hadsel har større utfordringer med overvektsproblematikk enn fylket og landet som helhet. Statistikk over overvekt inkl. fedme ved sesjon 1, viser at Hadsel ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet. Helsestasjonen bekrefter økning i overvekt blant barn.

Rusmiddelarbeid i kommunen omfatter blant annet forvaltning av alkoholloven, rusmiddelforebygging og tidlig intervensjon. Det er spesielt viktig å forebygge overfor barn og unge for på den måten å hindre risikofylt eller skadelig rusmiddelbruk senere i livet.

Det er viktig at alle får kunnskap og hjelp til å etablere sunne levevaner, og at det tilrettelegges for at alle kan gjøre sunne og helsefremmende valg.

3) Psykisk helse

Skolehelsetjenesten erfarer at psykiske plager er økende – og da særlig blant jenter på videregående skole. Skolehelsetjenestens erfaring samsvarer med resultat fra siste nasjonale ungdomsundersøkelse om at andelen med ulike psykiske helseplager blant jentene har økt de siste årene. Kommunen har et viktig ansvar for å bidra til å fremme psykisk helse i befolkningen – og særlig prioritere tidlig innsats.

Kommunens rus og psykisk helsetjeneste erfarer økning av antall brukere, spesielt innen rus, hvor diagnosene blir mer komplekse. Tjenesten har også fått flere unge brukere. En rekke undersøkelser både i Norge og andre land viser at alvorlig psykisk syke svært ofte har rusproblemer. Og omvendt, at mennesker som er avhengig av alkohol eller narkotiske stoffet svært ofte er psykisk syke

4) Befolkningssammensetningen og befolkningsprognose

Prognose for befolkningsframskriving viser en økende andel eldre og det må planlegges i forhold til dette. Det vil sannsynligvis medføre økning i aldersrelaterte sykdommer, flere med kroniske og sammensatte helseproblemer. Dette medfører økt behov for helse- og omsorgstjenester. Samtidig berører den demografiske utviklingen alle samfunnsområder, og det må arbeides med å skape et aldersvennlig samfunn, herunder at også eldre planlegger for egen alderdom for å kunne mestre eget liv i eget hjem lengst mulig. Det vises til innsatsområder i kvalitetsreformen *Leve hele livet*. Kommunestyret ber om at folkehelseplanarbeidet inkludert utfordringer tilknyttet «Leve hele livet» innarbeides i planprosessen for ny folkehelseplan.

4.2.2 Bolyst

Bolyst er de faktorer som må til for at mennesker vil bo- og være på et sted: **Bolyst er summen av hva den enkelte tenker om stedets atmosfære, og fysiske omgivelser (natur så vel som bygde miljøer), sosiale miljøer og muligheter, mellommenneskelige relasjoner og erfaringer knyttet til å få dekket en lang rekke ulike typer behov**⁶. For potensielle tilflyttere er dette viktige variabler de vurderer når de tenker Hadsel som et fremtidig bosted. Bolysten er i seg selv ikke «målt» i Hadsel, det nærmeste vi kommer er Folkehelseinstituttets folkehelseprofil 2020 for Hadsel⁷. Denne er detaljert i en egen kommunal rapport «Oversikt over befolkningens helseilstand». Dog bør vi legge merke til at i folkehelseprofilen er det signifikante funn i negativ retning på andelen av ungdom som:

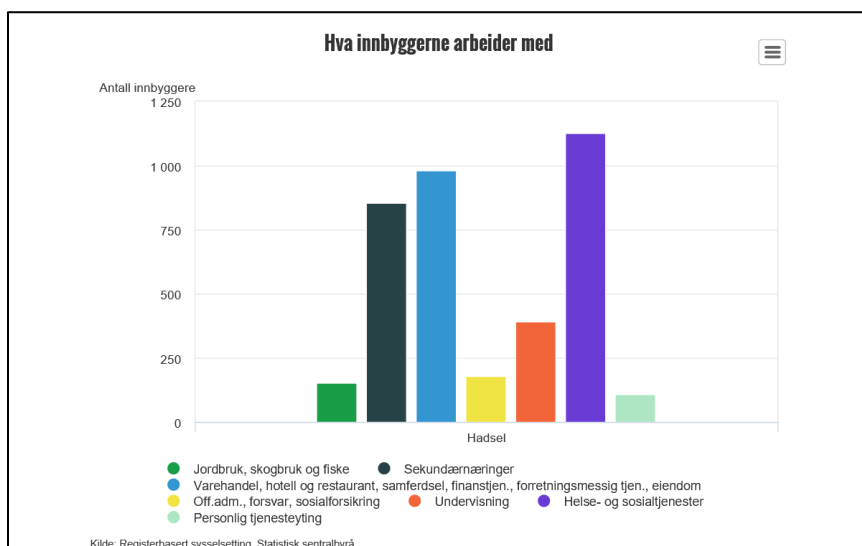
- Tror på et lykkelig liv
- Er fornøyd med lokalmiljøet
- Er fornøyd med treffsteder
- Har skjermtid over 4 timer pr. dag

Kommunestyret mener dette er bekymringsfullt, og ønsker at dette tas tak i gjennom kommuneplanen og aktuelle delplaner.

4.3 Sysselsetting og næringsliv

4.3.1 Sysselsetting

Det arbeider flest mennesker innenfor helse- og sosialtjenester. En stor andel av disse er knyttet til Nordlandssykehuset. Deretter følger ulike former for varehandel og tjenester. Kommunen har et variert næringsliv (se tabell under). Tabellen og datauttrekk er pr. oktober 2019 fra SSB som viser hva kommunens innbyggere jobber med:

4.3.2 Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten i Hadsel har stort sett fulgt konjunktorene i landet som helhet de siste årene. Statistikk fra NAV, publisert i oktober 2019, over andelen av arbeidsledige, viser at Hadsel har 1,7 % ledige (69 personer) av arbeidsstyrken. I Vesterålen er dette den laveste andelen arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Hadsel har 7 % nedgang i arbeidsledighet sammenlignet med samme tid i fjor. Øksnes har størst andel arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken (3,6 %). Andelen arbeidsledige har gått ned for Hadsel og Andøy kommune. For øvrige Vesterålskommuner har det vært økning i antall arbeidsledige sammenlignet med samme tidspunkt i fjor.

I oktober 2019 er det 2 227 helt ledige i Nordland, dette er 4 % færre helt ledige enn på samme tid i fjor. Dette tilsvarer en arbeidsledighet på 1,8 %. I Norge for øvrig er arbeidsledigheten 2,1 %, en nedgang på 3 % fra samme tid i fjor.

⁶ Se Distriktssenterets bolyst-rapport: <https://distriktssenteret.no/wp-content/uploads/2015/10/Bolystrapport.pdf>

⁷ Se Folkehelseinstituttet: <https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1866&sp=1&PDFAar=2019>

Tabell: Statistikk over arbeidsledige i Vesterålen publisert av NAV okt 2019:

	Antall	Prosent av arbeidsstyrken	Endring fra i fjor Antall	Endring fra i fjor Prosent
I alt Nordland	2227	1,8	-102	-4
Hadsel	69	1,7	-5	-7
Bø	35	3,1	11	46
Øksnes	81	3,6	33	69
Sortland	111	2,0	16	17
Andøy	27	5,0	7	35
Lødingen	27	2,8	3	13

Kilde: NAV

4.3.3 Næringsliv

Hadsel har et variert næringsliv som i all hovedsak går godt. Videre er det viktig å fremheve at næringslivet investerer i Hadsel, noe som må betraktes som en positiv framtidstro. I flg. SSB er sjømatindustrien er størst, etterfulgt av ulike anleggsentreprenør-virksomheter og ulike former for handel. Hva angår detaljhandel kan det være greit å fremheve at vi har en dekningsgrad innenfor de fleste handelsbransjer som tilsvarer sammenlignbare kommuner.

Utfordringen fremover er å beholde og styrke den offentlige infrastrukturen og utdanningstilbudene som næringslivet trenger for å beholde- og helst videreutvikle sine posisjoner.

Innenfor reiselivsopplevelser har vi dog et stykke å gå, da behovet for gode tilbud bare øker. På oppdrag fra NHO Reiseliv har konsulentfirmaet *Menon Economics* i 2019 gjennomført en ringvirkingsanalyse⁸ av reiselivet i Lofoten og Vesterålen. Tilreisende la ifølge Menon igjen omtrent 1,4 milliarder kroner i regionen i 2018. Potensialet for å etablere nye tilbud er stort, men må gjøres innenfor en bærekraftig ramme noe det legges opp til i den regionale reiselivsstrategien «*Bærekraftig vekst mot 2025*»⁹.

Videre må nevnes at her er en viktig utfordring lokalt i forhold til tilgjengeligheten på byggeklare næringstomter. Det er ikke nok å tegne næringsarealer på kartet. Det må legges frem infrastruktur til arealene for at de skal være interessante, og kommunen må da være i forkant med planreserver. Så må også nevnes at når næringslivet banker på døra så vil de ikke bare ha et nytt areal, arealet må også ligge på riktig plass for at de skal bli fornøyd. Det er vanskelig å henvise dem til en annen del av kommunen hvis de har bestemt seg- vi kan da risikere at de ikke ønsker å etablere seg i Hadsel.

I *Indeks Nordland 2019*¹⁰ fremgår at den store utfordringen for Nordland er ikke mangel på muligheter, men mangel på mennesker, kapital og offentlig infrastruktur for å realisere disse. Dette gjelder også for oss. I Indeks Nordland fremgår også at (sitat): «*Vesterålen går fra å være nest best, til å bli nest dårligst av regionene. Omsetningsveksten er den nest beste i Nordland, og lønnsomheten faller til tredje plass. Verdiskapingen per omsatt krone er den laveste av regionene. Jobbskapingen er midt på treet. Regionen kommer nest dårligst ut når det kommer til å befolkningsvekst og utvikling i unge voksne*».

4.4 Boligutvikling tomtereserver og fremtidige behov

4.4.1 Boligutviklingen

Fra 2012 og frem til i dag har antall eneboliger i Hadsel vært noenlunde stabilt, mens vi har en økning på småhus, rekkehus og kjedehus. Eneboliger er den desidert største boligtypen (kilde: SSB, tabell 6265):

	Boliger (beboede og ubeboede)							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1866 Hadsel								
Enebolig	3 460	3 481	3 466	3 463	3 467	3 480	3 476	3 482
Tomannsbolig	297	298	304	303	311	311	312	311
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	216	228	244	248	248	252	259	285
Boligblokk	173	180	180	182	200	198	206	206
Bygning for bofellesskap	64	68	80	80	80	94	94	95
Andre bygningstyper	116	112	111	106	105	136	133	133

⁸ Se: <https://www.nhoreiseliv.no/contentassets/e65ed0259b4e4756bc689021aa74cf5e/rapport-ringvirkingsanalyse-av-reiselivsbransjen-i-lofoten-og-vesteralen.pdf>

⁹ Se: https://visitvesteralen.com/sites/v/visitvesteralen.com/files/reiselivsstrategi_for_vesteralen.pdf

¹⁰ Se Indeks Nordland: <https://indeksnordland.no/>

4.4.2 Tomtereserver og fremtidig behov

Hadsel kommune har allerede en god del tomtreserver for boliger i kommuneplanens arealdel, og i vedtatte reguleringsplaner. Problemet har vært å gjøre disse om til byggeklare tomter¹¹. Dette har dog bedret seg i løpet av de to siste årene. Det skal utarbeides et *arealregnskap* i forbindelse med revisjonen kommuneplanens samfunnsdel. Det blir for omfattende å ha dette med i en planstrategi. Arealregnskapet vil også si noe om bl.a. boligbehov, boligpreferanser osv. Regnskapet vil også ligge til grunn for utformingen av de overordnede arealpolitiske retningslinjene som skal ligge i samfunnsdelen.

4.5 Miljø og klima

Også Hadsel merkes av klima og miljøendringer – et område som i dag har stort fokus både internasjonalt og nasjonalt. I 1992 avholdt FN en klimakonferanse i Rio, og der ble slagordet «*Tenke globalt, handle lokalt*» lansert. Denne er fremdeles aktuell. I Regjeringens nasjonale forventninger til kommunenes planlegging¹² fremheves FNs bærekraftsmål som *grunnlag* for kommunal planlegging. Kommunene skal operasjonalisere disse.

Emnene miljø og klima kommer inn i flere av målene:

4.5.1 Klima og energiplanlegging i Hadsel

Kommunen har vedtatt en ny klima- og energiplan for Hadsel kommune. Her legges det opp til følgende mål:

Hadsel kommune skal innen 2030

- Forankre klimaplanen i kommunen
- Redusere klimautslippene i Hadsel med 50 %
- Øke lokal produksjon av grønn kraft med 20 %
- Forby bruk av engangsplass i alle kommunale virksomheter
- Alle nyetableringer i kommunen må følge den lokale klima- og energiplanen.

4.6 Transport og infrastrukturutbygging

Kommunestyret vil jobbe for transportutvikling og infrastrukturutbygging da dette er helt avgjørende for å binde lokalsamfunnet og regionen sammen. Satsningen vil bli beskrevet i *kommuneplanen*, *kommunedelplan for vei og trafikkikkerhetsplanen* og vil naturlig være lenket til overordnede føringer, alt fra Nasjonal/regional transportplan til FNs bærekraftsmål.

4.7 Langsiktig arealbruk

I *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023* legges det til grunn at hovedtyngden av handelsvirksomhet, boligbygging og arbeids- og besøksintensive virksomheter lokaliseres innenfor tettsteder som defineres og avgrenses gjennom kommunal planlegging. **Videre understrekes viktigheten av det i hvert tilfelle vurderes å legge til rette for fortetting og transformasjon før nye utbyggingsområder tas i bruk, slik at jordbruksareal og viktige natur- og friluftsområder ikke blir omdisponert når det finnes alternativer.** I kommuneplanens *samfunnsdel* skal det gis *overordnede arealpolitiske føringer* som skal følges opp i kommuneplanens arealdel.

Kommunestyret vil jobbe for fortetting i tettstedene våre, men det skal fremdeles være liv og bygdeutvikling i bygdene. Dette vil bli nærmere beskrevet i kommuneplanen.

¹¹ En byggeklar tomt er en tomt der vei, vann, avløp, fiber og strøm er ført frem til tomtegrensen. Tomteeier må selv tilrettelegge tomten.

¹² Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20192023/id2645090/>

Ved fastsetting av langsiktig arealbruk gjennom overordnede planer vil det være viktig å se nærmere på:

- **Landbruksarealer:**
 - Å legge til rette for utbyggingsmønstre som ikke innebærer omdisponering av dyrka jord og dermed reduserer landbrukets næringsgrunnlag.
- **Næringsarealer:**
 - Å legge til rette for riktig areal til riktig bruk og tilknytting større veisystemer som f.eks. fylkesveier.
 - Rammebetingelsene for utnyttelse av eksisterende næringsarealer, utfordring med lav arealutnyttelse.
- **Boligområder:**
 - Utbyggingsmønster: Hadsel kommune har hatt en boligpolitikk som er delvis i strid med intensjonen i Statlige retningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Dette har gitt oss større samfunnsmessige kostnader enn nødvendig. På den andre siden har Hadsel kommune vært veldig bevisst på at også bygdene skal kunne brukes. Dette er et verdivalg.
 - Fortetting: Kravene til mer effektiv arealutnyttelse tilser at det må jobbes med fortetting i tettstedene våre: Sandnes, Stokmarknes og Melbu.
- **Arealer til offentlige formål** (skole, barnehager, omsorgssenter, idrettsanlegg m.m.)
- **Friluftsområder:** I 2015 gjennomførte Vesterålen friluftsråd en kartlegging og verdsetting av viktige friluftsområder i regionen. En av intensjonene var at resultatene skulle benyttes i kommunenes arealplanlegging, noe som må gjøres her i Hadsel.

4.8 Kommunal tjenesteyting og forvaltning og utfordringene framover innenfor kommunens tjenesteområder

Kommunestyret er kontinuerlig opptatt av endringer og effektivisering av kommunale tjenester slik at tjenesteleveringen blir best mulig for innbyggerne. En av de sterkeste drivkreftene kommunestyret ser for endring og tjenesteutvikling er den stadig raskere digitaliseringen og de samfunnsendringene digitalisering medfører. For kommunestyret er det derfor en prioritert oppgave å videreutvikle- og oppdatere den allerede vedtatte *strategiske kommunikasjonsplanen*. Samtidig vil kommunestyret at det lages en overordnet *digitaliseringsstrategi* i kommende kommuneplan. Kommunikasjonsplanen og digitaliseringsstrategien må sees i sammenheng med hverandre og må ta utgangspunkt i Kommunal og moderniserings-departementets digitaliseringsstrategi for offentlig sektor¹³.

Utover nevnte må ambisjonsnivået for den kommunale tjenesteyting og forvaltning legges opp etter til enhver tids tilgjengelige ressurser. **Vi må i det minste drive forvaltning- og tjenesteyting slik at de tilfredsstiller ulike lovkrav. Derne må tjenestene og forvaltningen ha en viss langsiktig økonomisk bæreevne slik at innbyggerne opplever mest mulig stabilitet, trygghet og langsiktighet fra kommunen.** På den andre siden erkjenner kommunestyret at verden går fort fremover, og derfor må vi ha en organisasjon som stadig forbereder seg på fremtiden og tilpasser seg deretter. En viktig del av det å utvikle kommunens tjenester framover, vil være vår evne til samhandling med både andre virksomheter og frivillig sektor. Framtidige utfordringer må løses med nytenking og innovasjon. Vi må ha fokus på å fortløpende finne samarbeidspartnere som kan bidra til vår læring og evne til nyskaping. Dette vil være et tema å ta inn i revideringen av kommuneplanen.

5 Planbehov

5.1 Endring av kommunens plansystem

Selv om vi har redusert antall planer ganske betydelig de siste årene, så har mange fremdeles problemer med å skaffe seg oversikt over kommunal politikk innenfor forskjellige områder. Derfor mener kommunestyret at vi i fremtiden bør forenkle plansystemet. Dette gjøres slik:

- De overordnede politiske føringer bør samles i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
- Kommunedelplanene fjernes og erstattes med hvert sitt *handlingsprogram* som tar utgangspunkt i politikken fastlagt i kommuneplanens samfunns- og arealdel.

En slik omlegging foretas etter at denne valgperioden er over fordi vi allerede nå er på etterskudd å utvikle kommuneplanen og de delplaner som skal utvikles.

5.2 Planprosesser på gang

Herunder er opplistet planprosesser som er igangsatt. Nærmere beskrivelse om den enkelte finnes i forrige planstrategi eller det enkelte planprogram og dermed drøftes de ikke her.

- *Kommuneplanens arealdel*
- *Kommunedelplan for frivillighet*

¹³ Se Regjeringen:

https://www.regjeringen.no/contentassets/db9bf2bf10594ab88a470db40da0d10f/no/pdfs/digitaliseringsstrategi_for_offentlig_sektor.pdf

- *Kommunedelplaner for vei, vann og avløp.*
- *Overordnet beredskapsplan- og helhetlig ROS-analyse for Hadsel kommune*

Interkommunale planprosesser vi deltar i:

- *Interkommunal kystsoneplan for Vesterålen*
- *Interkommunal plan mot vold i nære relasjoner 2020-2030 (hver kommune får etter hvert sitt eget handlingsprogram)*
- *Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2020-2023, nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket*

5.2.1 Nye momenter som må inn i eksisterende planprosesser

Kommunestyret tar sikte på at følgende momenter må inn i eksisterende planprosesser:

1. Implementering av **FNs bærekraftsmål** i prosessen med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Må også implementeres i andre planer der dette er mulig.
2. Implementering av en egen **digitaliseringsstrategi** i kommuneplanens samfunnsdel ut fra følgende momenter:
 - a. Vi skal digitalisere for å løse dagens- og fremtidens utfordringer
 - b. Vi skal innfri forventningene fra innbyggerne og nærlivslivet
 - c. Vi skal oppfylle statens ambisjoner for kommunene¹⁴

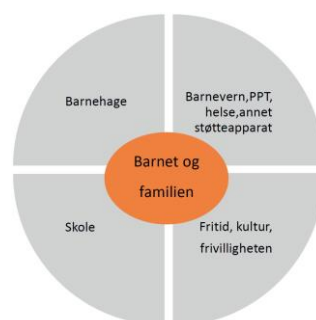
5.3 Nye planer

5.3.1 Kommunedelplan, oppvekstplan for Hadsel kommune

Skolebruksplan for Hadsel kommune 2016-2026 vedtatt av kommunestyret 15/12-2016 handler først og fremst om utforming av skolebygg og skolestruktur. Det er lite, eller ingen ting om innhold- og aktivitet i byggene, dvs. forholdet til **hvordan vi driver en god skole til beste for barn og unge**. Dette er det viktigste innenfor området. I 2020 blir nytt læreplanverk satt i verk¹⁵. Verdigrunnlaget i læreplanverket er slik:

- *Menneskeverdet*
- *Identitet og kulturelt mangfold*
- *Kritisk tenkning og etisk bevissthet*
- *Skaperglede, engasjement og utforskertrang*
- *Respekt for naturen og miljøbevissthet*
- *Demokrati og medvirkning*

Den nye oppvekstplanen må først og fremst bygges rundt at dette er en plan som skal handle om barn og unges oppvekstvilkår i et 24-timersperspektiv – ikke bare skole. Reformen som ligger knyttet til f.eks. St. Meld 6, Tett på, ny barnevernlov og den nye læreplanen omhandler barn og unges rett til en god oppvekst med helsetilbud, barnehagetilbud, grunnskoletilbud, videregående tilbud, fritid og hjelp når de eller deres familie behøver det. Mange av rettighetene er lovfestet og det ligger også standarder for hvilken kvalitet tilbudene skal ha i lov og forskrift. **Barn og unge som skaper og lever meningsfylte liv – det er hovedmålet for den nye oppvekstplanen.** Nedenfor vises en figur som på en god måte illustrerer utgangspunktet for den nye oppvekstplanen:

Den nye planen vil legge føringer for et styrket utviklings og kvalitetsarbeid i oppvekstsektoren. Den må ha politiske mål og føringer for det enkelte fagområde innenfor sektoren, dvs. skole, barnehage og kultur. I dette må også implementeres PPT-tjenesten, forebyggende helsetjenester, barneverntjenesten, og opplæringstjenesten. Disse er alle viktige aktører rundt barn og familien og bidrar inn i et barns oppvekst. I tillegg må planen, som nevnt, ta inn over seg andre overordnede føringer som *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*¹⁶ gir, inkludert de nye endringene. Innenfor kulturområdet er her en rekke områder: Kulturminner,

¹⁴ Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-27-20152016/id2483795/>

¹⁵ Se Utdanningsdirektoratet: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/Nye-lareplaner-i-grunnskolen-og-gjennomgaende-fag-vgo/>

¹⁶ Se Utdanningsdirektoratet: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

bibliotek, museum, frivillige lag og foreninger, film, teater, konserter osv. Også her ligger overordnede føringer som: Meld. St. 8 (2018–2019) «Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida» og sist, men ikke minst den nye barne- og ungdomskultur-meldingen som kommer høsten 2020. Oppvekstplanen må i stor grad koordineres med ny frivillighetsplan. *Kommunedelplan, plan for den kulturelle skolesekken 2012-2016* oppheves som plan og inntas delvis i den nye oppvekstplanen.

Det legges opp til å slå sammen skolestrukturplanen med den nye oppvekstplanen. Hensikten med sammenslåingen er å styrke sammenhengen mellom skolens faglige innhold for elevene og skolestruktur der det første gir føringer for det siste. Dernest skal planen også være økonomisk, faglig og strukturelt bærekraftig som betyr at ressursene skal være til stede og på en slik måte at kommunen i størst mulig grad får langsiktige og forutsigbare løsninger.

- Arbeidet med oppvekstplan iverksettes etter revidert fremdriftsplan.
- Det settes en arbeidsgruppe med lik deltakelse fra administrativt og politisk nivå, samt en plass til hovedtillitsvalgt.
- Arbeidsgruppa følger tilbudet om deltakelse i ABSOLUTT, for ekstern prosessveiledning for felles kunnskapsgrunnlag og forståelse av hvilke utfordringer oppvekstsektoren står overfor.
- Det settes av inntil 200 000 til reiseutgifter for deltakelse av 2 samlinger i ABSOLUTT

5.3.2 Endring, handlingsplan mot marin forsøpling

Kommunestyret vedtok 12/12-2019 at her skal utarbeides en Handlingsplan mot marin forsøpling. Formålet med handlingsplanen er å forebygge og redusere marin forsøpling i Hadsel. Planen skal inkludere bl.a. spredning av mikroplast (plastbiter med størrelse mindre enn 5 mm). Plastavfall utgjør mesteparten av marin forsøpling og brytes svært langsomt ned. Marin forsøpling er skadelig for både dyr og mennesker. I Stortingsmeldingen, Meld. St. 45 (2016 – 2017), beskrives marin forsøpling som et økende miljøproblem og i en rapport fra World Economic Forum er det estimert at det vil være flere kilo plast enn fisk i havet i 2050 hvis plasttilførselen fortsetter som i dag. Kommunestyret viser også til FNs bærekraftsmål 14.1 som omhandler det å vesentlig redusere alle former for havforurensning. Hadsel har et betydelig dugnadsengasjement i forbindelse med den årlige strandryddeaksjonen. I planen skal dette dugnadsarbeidet med. Kommunestyret tenker seg at handlingsplanen skal handle om forebyggende tiltak, oppryddingstiltak og samarbeid. Det skal lages et konkret handlingsprogram som rulleres hvert år. Handlingsplan mot marin forsøpling integreres i ny klima, miljø og energiplan.

5.3.3 Handlingsplan, interkommunal plan mot vold i nære relasjoner 2020-2030

Etter føringer fra Regjeringen¹⁷ er her utarbeidet en interkommunal plan mot vold i nære relasjoner. Den enkelte kommune i Vesterålen skal ha sin egen handlingsplan.

Den interkommunale planen mot vold i nære relasjoner skal sikre at kommunene har fokus på vold og overgrep og at berørte får et tilrettelagt og helhetlig tilbud. Handlingsplaner skal styrke kunnskapsnivået hos de ansatte i kommunene og videreutvikle samarbeidet mellom faggrupper, sektorer og forvaltningsnivåer.

5.3.4 Alkoholpolitisk plan for Hadsel kommune

Dette er en lovpålagt plan etter alkoholovens § 1-7 bokstav d. Planen skal inneholde de alkoholpolitiske hovedmålene for kommunen og konkretisere hvilke tiltak kommunen satser på for å nå alkoholovens formål om å begrense skader forårsaket av alkoholbruk, og redusere forbruket av alkohol.

5.3.5 Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2020-2023, nærings - og miljøvirkemidlene i landbruket

Dette er en interkommunal plan for Lofoten og Vesterålen. Kommunene fikk i 2004 ansvaret for forvaltningen av tilskudd til nærings - og miljøtiltak i skog - bruket og tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket. Det var en forutsetning for denne reformen at kommunene utarbeidet flerårige tiltaksstrategier for bruken av disse midlene. En felles strategisk plan for bruken av midlene ble utarbeidet så tidlig som høsten 2004. Planen som nå gjelder er 4. generasjons plan, og det er første gang den er politisk behandlet hos oss.

5.3.6 Regional landbruksstrategi for Vesterålen

Vesterålen interkommunale politiske råd (tidl. Vesterålen regionråd) arbeider med en regional landbruksstrategi for Vesterålen, og alle kommunene har vedtatt deltakelse i prosjektet. Landbruksnæringene har lange røtter og spiller en viktig rolle i alle kommunene i regionen. Selv om det er forskjeller mellom kommunene, er mange av utfordringene og mulighetene næringen har, felles. Derfor har Bø, Andøy, Sortland, Øksnes, Lødingen og Hadsel gått sammen om en felles landbruksstrategi. Bø kommune er vertskommune for prosjektet.

¹⁷ Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/tema/lov-og-rett/vold-i-naere-relasjoner/innsikt/kommunale-handlingsplaner-mot-vold-i-naere-relasjoner/id2340286/>

5.4 Andre planer som er laget og som må med i planstrategien

- **Strategisk kommunikasjonsplan 2018-2020** ble vedtatt i 2018, men var ikke med i planstrategien. Denne er nå tatt med.
- **Arkivplan** for Hadsel kommune vedtatt i 2013. Det er viktig å få med seg at denne planen er lovpålagt.

5.5 Planer som utgår eller tas inn i andre planer

- **Strategisk IKT-plan 2011-2015.** Planen utgår som egen kommunedelplan. I stedet erstattes den av en overordnet *digitaliseringsstrategi* i kommende kommuneplan. Det operative delen utøves gjennom styringsdokumentet.
- **Kommunedelplan, plan for den kulturelle skolesekken 2012-2016** tas delvis inn i den nye oppvekstplanen.
- **Kommunedelplan for vei, vann og avløp** splittes til kommunedelplan for vei, kommunedelplan for vann og kommunedelplan for avløp

5.6 Planbehov som har vært vurdert, men som det ikke er funnet rom til å ta med i planstrategien

Kommunedelplan for kulturminner:

Det finnes en rekke kulturminner i Hadsel, og noen av disse er automatisk fredet. Kulturminnene begrenser og utfordrer arealforvaltningen på den ene siden i forhold til nye utbygginger. På den andre siden representerer en del kulturminner en stor formidlingsverdi ovenfor befolkningen, og besøkende. Således er kulturminnene både identitets- og opplevelsessskapende. Kulturminner kan i tillegg også være interessante som turistdestinasjoner, som f.eks. «Gamle Finnmarken».

Det knytter seg som regel et behov for forvaltning og skjøtsel for det enkelte kulturminner og dette medfører økonomiske uttelling. Kommunestyret har derfor vedtatt at det igangsettes forberedende arbeid og at det i løpet av 2020 fremlegges kostnadsoverslag for en kulturminneplan for Hadsel kommune.

Riksantikvaren har allerede bevilget kr. 100.000,- til utarbeidelse av en kulturminneplan. Dog er det ikke avsatt egenressurser i styringsdokumentet til arbeidet, og det er for tiden dårlig med kapasitet til slikt arbeid i planavdelingen. Det tas derfor sikte på at kulturminneplan ikke utarbeides i perioden 2020-2023, men at man på ny tar stilling til spørsmålet når nytt kommunestyre tiltrer og ny planstrategi utarbeides.

Folkehelseplan:

Nordland fylkeskommune skal oppheve sin folkehelseplan, og erstatte denne med en ny plan ved navn «*Regional plan for sosial bærekraft og livskraftige lokalsamfunn*»¹⁸. I tillegg er tilskuddet fra fylket til kommunene for ulike folkehelse tiltak bortfalt f.o.m. 1/1-2022. Dog har vi i samfunnsdelen klare politiske føringer for folkehelsearbeidet, samt at folkehelseloven pålegger kommunen til å fremme befolkningens helse. Også likestillings- og diskrimineringsloven pålegger en rekke forhold når det gjelder universell utforming. I tillegg må nevnes at folkehelsen blir fulgt opp i en rekke andre planer som oppvekstplan, planer for vei, vann og avløp, trafikksikkerhetsplan, omsorgsplan og reguleringsplaner. Det kan derfor være mindre hensiktsmessig med en egen plan for folkehelse. Alternativt kan vi gå videre som opprinnelig planlagt. Planprogrammet fornyes og bl.a. tilpasses bedre til begrepet *sosial bærekraft* slik at man får en sterkere tilknytning til FN's bærekraftsmål som kommunene må operasjonalisere, samt fylkeskommunens nye plan. Sosial bærekraft kan ha følgende hovedindikatorer: *sosial deltakelse, kommunal / demokratisk deltakelse, sosiale nettverk og sosial støtte, gjensidighet og tillit og betraktninger om lokalmiljøet*¹⁹. Også helse kan medtas, jf. FHI's folkehelseprofil²⁰.

Tilgang til tippemidler er helt sentralt for anleggsutviklingen innenfor idrett og friluftsliv. Det var ment at denne skulle innarbeides i ny folkehelseplan. Nå velger vi heller å revidere den gamle *kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser* som fremdeles er gyldig, og kaller planen **Kommunedelplan, anleggsplan for idrett og friluftsliv**.

¹⁸ Se Nordland fylkeskommune «*Et bærekraftig Nordland - planstrategi for samarbeid og grønn omstilling 2021-2024*» <https://innsyn.onacos.no/nfk/mote/wfdocument.ashx?journalpostid=1000057457&dokid=152972&versjon=2&variant=A&>

¹⁹ Kilde: NIBR-notat 2010:110 «*Indikatorer for sosial bærekraft til bruk i planlegging og utvikling av boligområder*» s. 15

²⁰ Se FHI <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/>

6 Planoversikt

6.1 Oversikt pr. november 2019

Planens navn	Lov-pålagt	Kommentar
Overordnede planer		
Kommunal planstrategi (ingen plan, men en strategi)	Ja	Revideres i hver valgperiode.
Kommuneplanens samfunnsdel	Ja	Under utarbeidelse
Kommuneplanens arealdel	Ja	Under utarbeidelse
Økonomiplan og styringsdokument	Ja	Rulleres hvert år
Helhetlig ROS-analyse	Ja	Vedtatt
Overordnet beredskapsplan for Hadsel, vedtatt 2015	Ja	Vedtatt
Overordnet plan for HMS, vedtatt i 2012	Ja	Vedtatt (kommunen skal i h.h.t. forskriften bedrive systematisk HMS-arbeid. I Hadsel tar dette arbeidet utgangspunkt
Overordnet arkivplan for Hadsel kommune	Ja	Vedtatt, under revisjon
Strategisk kommunikasjonsplan for Hadsel	Nei	Vedtatt
Kommunedelplaner og handlingsplaner		
Kommunedelplan, oppvekstplan for Hadsel	Nei	Ny plan
Kommunedelplan, strategisk næringsplan	Nei	Under utarbeidelse
Kommunedelplan for folkehelse	Nei	Under utarbeidelse
Kommunedelplan for frivillighet	Nei	Under utarbeidelse
Kommunedelplan, skolebruksplan for Hadsel	Nei	Vedtatt
Kommunedelplan, strategisk boligplan.	Nei	Revisjon, og under utarbeidelse
Kommunedelplan, klima- og energiplan	Nei	Revisjon, og under utarbeidelse
Kommunedelplan, plan for omsorgstjenesten i Hadsel	Nei	Vedtatt
Kommunedelplan for trafiksikkerhet 2011-2014	Nei	Revisjon, og under utarbeidelse
Kommunedelplan for vann og avløp (ny kommunedelplan)	Nei	Under utarbeidelse
Kommunedelplan for vei (ny kommunedelplan)	Nei	Under utarbeidelse.
Handlingsplan mot marin forsøpling	Nei	Ny plan
Alkoholpolitisk plan for Hadsel kommune	Ja	Ny plan
Interkommunale planer vi deltar i		
Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2020-2030	Nei	Ny plan
Interkommunal kystsoneplan for Vesterålen	Nei	Ny plan
Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2020-2023, nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket	Nei	Revisjon

6.2 Rullering og revidering av planer

Med *rullering* av plan menes gjennomgang og fornying av planens handlingsprogram. Med *revisjon* menes en gjennomgang av hele planen dvs. kunnskapsgrunnlag, politikk, og handlingsprogram.

Pri.	Planens navn	2020	2021	2022	2023	Planledelse ²¹
Overordnede planer						
1	Kommunal planstrategi (ingen plan, men en strategi)	Revisjon	-	Revisjon	Revisjon	Kommunedirektør
3	Kommuneplanens samfunnsdel	Revisjon	-	-	Revisjon	Kommunedirektør
2	Kommuneplanens arealdel		-	Revisjon	-	Kommunedirektør
4	Økonomiplan og styringsdokument	Rullering	Rullering	Rullering	Rullering	Økonomisjef
13	Helhetlig ROS-analyse	Rulleres/revideres ved behov				Kommunedirektør
14	Overordnet beredskapsplan for Hadsel, vedtatt 2015	Revisjon	-	-	-	Økonomisjef
18	Overordnet plan for HMS	Rulleres/revideres ved behov				Personalsjef
19	Arkivplan for Hadsel kommune	Revisjon				Fagleder for kommunikasjon, arkiv og politisk sekretariat
20	Strategisk kommunikasjonsplan for Hadsel	Rullering		Rullering		Fagleder for kommunikasjon, arkiv og politisk sekretariat
21	Handlingsplan mot rasisme og diskriminering					
	Innovasjonsstrategi for Hadsel					Kommunedirektør
	Anskaffelsesstrategi for Hadsel					Kommunedirektør
Kommunedelplaner						
5	Kommunedelplan, oppvekstplan for Hadsel inkl. skolebruksplan som vedlegg			Vedtast	Rulleres	Oppvekstsjef
11	Kommunedelplan, strategisk næringsplan	Vedtast	Rulleres	Rulleres	Revisjon	Næringsjef
	Kommunedelplan, beitebruksplan			Vedtast		Kommunedirektør
7	Kommunedelplan, anleggsplan for idrett og friluftsliv			Revisjon	Rullering	Kommunedirektør
8	Kommunedelplan for frivillighet			Vedtast	Rulleres	Kommunedirektør
15	Kommunedelplan, strategisk boligplan.	Revisjon	Rulleres	Rulleres	Revisjon	Kommunedirektør
6	Kommunedelplan, klima- miljø og energiplan			Revisjon	Rulleres	Teknisk sjef
17	Kommunedelplan, plan for omsorgstjenesten i Hadsel	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Helse og Omsorgssjef
12	Kommunedelplan for trafiksikkerhet	Revisjon	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekstsjef og teknisk sjef
9	Kommunedelplan for vann			Vedtast		Teknisk sjef
10	Kommunedelplan for avløp			Vedtast		Teknisk sjef
16	Kommunedelplan for vei	Vedtast	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Teknisk sjef
22	Alkoholpolitisk plan for Hadsel kommune	Vedtast	Rulleres ved behov			
Interkommunale planer						
	Handlingsplan- interkommunal plan mot vold i nære relasjoner 2020-2030					Helse og omsorgssjef/ regionråd
	Interkommunal kystsoneplan for Vesterålen					Regionrådet
	Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2020-2023, nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket					Skogbrukssjef i Lofoten/Vesterålen
	Regional landbruksstrategi for Vesterålen					Regionrådet

Detaljerte fagplaner, virksomhetsplaner, reguleringsplaner og andre planer på lavere nivå er ikke medtatt.

²¹ Med *planledelse* menes den enheten som skal utarbeide, og følge opp planen/ sørge for at den blir fulgt opp

7 Politisk behandling av planstrategien

Revisjonsvedtak:

Kommunestyrets vedtak 28/3-2022 jf. sak 36722 (sitat)

Kommunestyret vedtar vedlagte forslag til revidert kommunal planstrategi 2020- 2023 med endringer som anført. Hjemmel for vedtaket er plan- og bygningsloven § 10-1 første avsnitt første punktum.

Vedtatt tillegg 1: Kommunedirektøren bes igangsette arbeid med følgende:

- Beitebruksplan, delplan til arealplanen
- Innovasjonsstrategi
- Anskaffelsesstrategi

Vedtatt tillegg 2:

1. **Kommunedirektøren bes utrede og kostnadsberegne flytting av barnehage og 1- 4 klasse til innlandet alderssenter.**
2. **Kommunedirektøren bes utrede og kostnadsberegne nybygg av barnehage og 1- 4 klasse i nærhet til dagens plassering av skolen.**
3. **Kommunedirektøren bes utrede og kostnadsberegne nybygg av barnehage og 1- 7 klasse uten spesialrom. Det betyr at de fagene skal gjennomføres i andre egne lokaler. I nærheten til dagens plassering av skolen.**
4. **Før saken fremmes til kommunestyret skal det gjennomføres et temamøte på Hadsel Innland for å sikre medvirkning fra elever og foresatte 5. Kommunedirektøren bes innhente innspill fra Innlandet lokalutvalg og andre relevante parter for hvordan dagens skolebygg best kan skape ny aktivitet på Hadsel innland. Målet er å avhende bygningsmassen slik at den skaper ny aktivitet. En skal etterstrebe og legge til rette for at gymsalen skal kunne disponeres av innbyggere dersom bygningsmassen får nye eiere.»**

Endelig vedtak:

Kommunestyrets vedtak 19/6-2020 jf. sak 45/20 (sitat):

Kommunestyret vedtar vedlagte forslag til kommunal planstrategi 2020-2023 med endringer som anført. Hjemmel for vedtaket er plan- og bygningsloven § 10-1 første avsnitt første punktum. Hadsel kommune utarbeider en handlingsplan mot rasisme og diskriminering, og at tiltaket inkluderes i andre kommunale planer.

8 Mottakerliste

FYLKESMANNEN I NORDLAND	fmnopost@fylkesmannen.no
HADSEL KOMMUNE – Eldrerådet	Øver-Holmsnes 4, 8450 Stokmarknes
HADSEL KOMMUNE - Kommunens ansvarlige for å ivareta barn og unges interesser	Line.Jeanette.Pedersen@hadsel.kommune.no
HADSEL KOMMUNE - Kommuneoverlegen	Ingebjorn.Bleidvin@hadsel.kommune.no
HADSEL KOMMUNE - Lokalt brannvesen	Oyvind.Stenso.Skjerholm@hadsel.kommune.no
HADSEL KOMMUNE – Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	kateadolfsen@yahoo.no
HADSEL KOMMUNE – Ungdomsrådet	natalia.shkrebeta@hadsel.kommune.no
NORDLAND FYLKESKOMMUNE	post@nfk.no
SAMETINGET	samediggi@samediggi.no
SORTLAND KOMMUNE	postmottak@sortland.kommune.no
BØ KOMMUNE	post@boe.kommune.no
VÅGAN KOMMUNE	postmottak@vagan.kommune.no
LØDINGEN KOMMUNE	postmottak@lodingen.kommune.no
ANDØY KOMMUNE	postmottak@andoy.kommune.no
ØKSNES KOMMUNE	post@oksnes.kommune.no
VESTERALEN REGIONRÅD	postmottak@vestreg.no